26/03/2019

Ανήρ αληθώς Μέγας κεκοίμητε εν Κυρίω

/ Γνώμες

Ὀφειλετική ἀναφορά μνήμης Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος

Τήν ὥρα αὐτή τήν μεγάλη τῆς ἀπολύτου σιγῆς καί τῆς προσευχητικῆς ἱκεσίας γιά τόν μεγάλο ἐκκλησιαστικό ἡγέτη, τόν πολιό Ἱεράρχη, τόν λαμπρό Ποιμένα, τόν περίφημο Ὀρθόδοξο θεολόγο, τόν γλαφυρό ποιητή, τόν χαλκέντερο συγγραφέα, τό καύχημα τῆς Μητρός μας Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τήν ὑπερηφάνεια τῆς Ἁγιοτόκου μεγαλονήσου Κρήτης, τόν πιστό φίλο καί ἐκλεκτό πρεσβύτερο ἀδελφό ἐν Χριστῷ, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Αὐστραλίας Στυλιανό Χαρκιανάκι, ὅστις ἐγκατέλειψε μόλις πρό ὀλίγου τά γήϊνα καί μετέβη ἀπό τῶν λυπηροτέρων ἐπί τά χρηστότερα καί θυμηδέστερα, καταθέτω αὐτά τά ὀλίγα ψελλίσματα εὐγνωμοσύνης. Ἀπευθύνομαι ἐκ βαθέων καί ἐκ καρδίας στήν πολυσέβαστη καί πολυτίμητη Μορφή του, προκειμένου νά προσθέσω ἄσημη, καρδιακή ὅμως, **ψηφίδα** στήν **εἰκόνα του**, τήν ὁποίαν ἔζησα ἐμπειρικά καί βιωματικά κατά τήν μακρά περίοδο τῆς γνωριμίας μας, ἀπό τά φοιτητικά μου χρόνια καί ἀργότερα κατά τήν εἰλικρινῆ, ἀνιδιοτελῆ, καί μόνον πρός τό συμφέρον τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ἀποβλέπουσα πολυετῆ νυχθήμερο συνεργασία μου μαζί του, ἐκ τῆς ὁποίας ὄχι μόνον ἐμορφώθην καί ἐδιδάχθην προσωπικῶς τό **ἦθος** καί τό **φρόνημά** του, ὡς σοφοῦ Ἱεράρχου τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας μας, ἀλλά κυρίως ἐμαθήτευσα κυριολεκτικά εἰς τήν **μαρτυρία** καί τήν ἀφειδώλευτη **κενωτική ἀγαπητική προσφορά του** πρός τόν πολύπλαγκτο **Θεσμό** τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μας.

Βεβαίως, οὐδεμίαν σημασίαν θά ἔχουν ἀσφαλῶς τά ἐκφραζόμενα πηγαῖα αἰσθήματα αὐτά στήν ἰδική του εἰκόνα παγκοσμίου ἀκτινοβολίας καί ἀφωσιωμένης καί πιστῆς διακονίας καί προσφορᾶς του στήν Μητέρα Ἐκκλησία, στήν Ὀρθοδοξία

εὐρύτερα, στήν Θεολογία της – μέ τήν συγγραφή περισπουδάστων μελετῶν καί ἄρθρων, ἀλλά καί μέ τό ἐκλεκτό καί παραμόνιμο “παιδί” του, τήν Θεολογική Σχολή τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Σύδνεϋ-, στήν ἀνασύστασι ἐκ τῶν “ἐρειπίων” σχεδόν τῆς Ἐπαρχίας του, στά ἑλληνικά γράμματα, καί ἰδιαιτέρως στόν σοφό καί διδακτικό του πάντοτε ποιητικό λόγο,

Ὅμως θεωρῶ ὀφειλετικό **χρέος** καί ἀδελφική **εὐθύνη** εὐγνωμοσύνης καί εὐχαριστίας πρός τό ἱερόν πρόσωπόν τοῦ ἀποιχομένου μακαριστοῦ Ἱεράρχου νά ἐκφράσω ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς -θά ἀπητοῦντο, ἄλλωστε, τόμοι ὁλόκληροι διά νά λεχθοῦν ὅσα θά ἔδει-, αὐτά πού ἔζησα καί πού μέχρι σήμερα αἰσθάνομαι βιωματικά γιά τήν σεπτή Προσωπικότητά του, νά τά ἐκφράσω μάλιστα αὐτή τήν ἱερά στιγμή καί νά καταθέσω τήν καρδιακή μου ἐκτίμησι γιά τήν ποιμαντική, ἐκκλησιαστική καί εὐρυτέρα δραστηριότητα καί προσφορά στήν ἐν Αὐστραλίᾳ Ἐπαρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἀπό Μιλητουπόλεως Ἀρχιεπισκόπου Στυλιανοῦ, ἐν μέσῳ σκοπέλων καί ὑφάλων πολλῶν, προσφορά πού προκαλεῖ καί μᾶλλον ἐπιβάλλει τόν πάγκοινο **θαυμασμό.**

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Στυλιανός, **ὡς δόκιμος ποιητής, καίριος καί ἀκριβής,** ἔχων ἰδίαν καλήν γνῶσιν τῶν ἀνθρωπείων ἔγραφε: “Ἀλλοίμονο σ’ αὐτούς πού δέν ἀμφισβητήθηκαν, γιατί θά πῆ πῶς ταυτίστηκαν μ’ ὅλους τούς ἀνθρώπους”. Ἡ βιωματική ποιητική ρῆσις αὐτή καί ἡ εὐγνωμοσύνη, ὡς προσωπικῶς χάριτι ἀπολαύσας πολλά ἐκ τῆς ἀγαθοδώρου ροπῆς του, ἐπιβάλλει νά ἀπευθύνω τήν γραφή αὐτή εὐχαριστίας ἐκ βαθέων, διότι ἔσχον τήν εὐλογία νά γνωρίζω καί νά βιώσω μέρος τοῦ τιτανίου εὐρυτέρου, ἐκκλησιαστικοῦ καί ἀκαδημαϊκοῦ, ἔργου του. Ἡ χειμαζομένη Ἐπαρχία πού παρέλαβε τόν Φεβρουάριο τοῦ 1975, ἀποτελεῖ σήμερα κυψέλη θαυμαστή ἀπό κάθε πλευρά καί ὑπόδειγμα ὀργανωμένης καλῶς καί θεοπρεπῶς Ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου, χάρις εἰς τούς ἀτρύτους κόπους καί τάς προσωπικάς θυσίας του. Ἐπάλαιψε, χωρίς ὑπερβολή, μέ ὅλα τά “στοιχεῖα” τοῦ κόσμου, δῆθεν φίλια, ἀλλά καί τά ἀλλότρια, καί ὑπερέβη “προσκόμματα” καί “τειχίσματα” ἀχαριστίας καί “ὑπονομεύσεων” πού ὑψώνοντο καθημερινά μπροστά του, καί παραδίδει σήμερον μίαν κατά πάντα ὠργανωμένην καί εὐθυδρομοῦσαν Ἐπαρχίαν. Διά τῶν ἀρετῶν καί τῆς ἐν γένει κενωτικῆς καί θυσιαστικῆς προσφορᾶς εἰς πάντας τούς τομεῖς, κατέκτησε ἀμέριστον τήν ἐκτίμησιν, τήν ἀναγνώρισιν καί τόν σεβασμόν τῆς πανορθοδόξου, ἀλλά καί τῆς εὐρυτέρας διαχριστιανικῆς συνειδήσεως, καί **κατέστη μία πεφωτισμένη ἱερά προσωπικότης, ἕνας ἄριστος ἰδεολόγος καί ὁραματιστής, δεξιοτέχνης τοῦ λόγου, καί μάλιστα καί τοῦ ποιητικοῦ.**

Θά περιορισθῶ προσωπικά στήν ἀναφορά μόνο, κατά τήν ἱερά αὐτή στιγμή τῆς ἀποτιμήσεως ἔργων καί λόγων: ἤτοι στήν πρόθυμη πάντοτε, ἐν ἀφανείᾳ, σύνταξι πληθύος -τόμων ὁλοκλήρων- Πατριαρχικῶν κειμένων, διά τῶν ὁποίων διηκόνησε τόν μακαριστόν Πατριάρχην τῆς ἀγάπης Δημήτριον, ἀλλά καί μετά τήν κοίμησίν του τόν νῦν Πατριάρχην μας. Ἀκόμη νά ἐνθυμηθῶ καί νά προσθέσω, ὅτι τά δίκαια τοῦ Πατριαρχείου ὑπεστηρίχθησαν, ἐν παντί καί πάντοτε, στερρῶς καί δυναμικῶς

καί μέ προσωπικάς του θυσίας καί ἡ ἐν Αὐστραλίᾳ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή ὑπερέβη δυσκολίας ἀνθρωπίνως ἀνυπερβλήτους, χάρις εἰς τούς ἰδικούς του χειρισμούς καί εἰς τήν σοφίαν καί ἐμπειρίαν του. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Στυλιανός τήν κατέστησε ἀσφαλῆ και ἀληθῶς μεγάλην Ἐπαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τέλος, νά μνημονεύσω ἁπλῶς ἐνεός καί ἐν θαυμασμῷ τήν ἰδικήν του προσωπικήν πρωτοβουλίαν νά συγκληθῇ ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου Βαρθολομαίου ἡ γνωστή Μείζων καί Ὑπερτελής ἐκείνη Σύνοδος, διά τῶν ἀποφάσεων τῆς ὁποίας περιεφρουρήθησαν τά ἀπαράγραπτα κανονικά δίκαια τοῦ Πατριαρχείου μας ἐπί τῆς Ὀρθοδόξου Διασπορᾶς, ἀπό γνωστάς ἐπιβουλάς “ἡμετέρων” καί τρίτων. Ἔγραψεν ὁ ἀοίδιμος καί ἐν τούτῳ ἱστορίαν. Ἡ συμβολή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Στυλιανοῦ ὑπῆρξε μοναδική καί ἴσως ἀνεπανάληπτος, ὅπως τήν ἐβίωσα καί πάλιν προσωπικά εἰς ὅλας τάς φάσεις, πρό καί κατά τήν σύγκλησιν τῆς Μείζονος ἐκείνης Συνόδου.

Ἡ προσφορά του, τό ἦθος, τό φρόνημά του, προσωπικά ἀπό τήν ταπεινότητά μου ἀξέχαστα, ἐφώτιζαν καί φωτίζουν τόν ἐκκλησιαστικό καί ἐν γένει βίο μας καί εἶναι διαρκῆ καί πολύτιμα διαχρονικά ἐφόδια. Κυρίως μοῦ δίδει δύναμι τό γεγονός, ὅτι ὁ μακαριστός οὐδέποτε ἐκάμφθη καί τό ἔργο του ἀνθοφορεῖ συνεχῶς καί ἀναγνωρίζεται ὑπό τῶν εὖ βεβαίως εἰδότων.

Τρεῖς στοχαστικοί στίχοι του ἐνδυναμώνουν τούς ἀδυνάτους καί ἐμψυχώνουν τούς λιποψύχους, ὅπως τήν ἐλαχιστότητά μου: “Μιά μοναχή σταγόνα ἦταν τό λάδι, πού ἁπλώθηκε στήν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, καί δέν συμβιβάστηκε”.

Αὐτή τήν μοναδική στιγμή τῆς προπομπῆς σου, μετά δακρύων καί κλαυθμῶν, Γέροντά μου, εἰς τήν αἰωνιότητα, ἐπαναλαμβάνω προσωπικά τήν ἰδικήν σου ἐλεγεία στόν πολυφίλητο Πατριάρχη Δημήτριο, μεταφέροντάς την σήμερα στό ἰδικό σου πρόσωπο καί ἔργο:

«Σαράντα τέσσαρα (43 τά ἰδικά σου μακαριστέ Γέροντα) χρόνια ὄρθιος στή γέφυρα
σκάφους σεπτοῦ, μά δυσκολοκυβέρνητου
πού τήν πορεία του ἀνακόπτουν ἀδιαλείπτως
χωρίς εὐτυχῶς νά μποροῦν νά τή ματαιώσουν
κάθε τόσο αἰφνίδιοι ἄνεμοι,
δέν βαρυγκόμησες μιά μέρα
μήτε λιποψύχησες γιατί δύναμή σου ἦταν ἡ ἀγάπη» (“ὁ βαθμός τῆς ἐκπλήξεως”, σελ. 136).

Τό ἐπιτελεσθέν, λοιπόν, ἔργο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Στυλιανοῦ στήν πέμπτη ἤπειρο παραμένει εἰς τόν αἰῶνα ὑπόδειγμα «δημιουργίας ἔξω ἀπό τήν πατρίδα», καθότι ὅσοι δημιουργοῦν ὑπερόριοι «ἔχουν διαλέξει δυό φορές τό περιθώριο» (“Ὑπερόριοι”, σελ. 229). Σέ ὅλο αὐτό τό μακρό διάστημα, ἄς ἐπιτραπῇ ἡ ἐπανάληψις, «εὐηργετήσατε, μακαριστέ Γέροντα, σχεδόν ἀνώνυμα, ὅπως τό φῶς, ὁ ὕπνος, ὁ ἀέρας» καί τήν Μητέρα Ἐκκλησία καί τό Γένος μας καί τά Ἑλληνικά Γράμματα.

Γιά ὅλα αὐτά προσωπικά, ἀοίδιμε Γέροντα, σοῦ εἶμαι καί προσωπικά πάντοτε

εὐγνώμων. “Ἀεί εὐχαριστῶ” (Ἱερός Χρυσόστομος) παρά τίς ὅποιες “σκιές” πού ἀτυχῶς παρεισέφρυσαν στήν ἀνέφελη μέχρι πρό τινων ἐτῶν σχέσι μας.
Εἶμαι, λοιπόν, βέβαιος ὅτι ἡ ἀέννααος πορεία προσφορᾶς σου πρός τό Ὡραῖο, τό Μεγάλο, τό Ἀληθινό συνεχίζεται, ἀκόμη καί τώρα πού καί γιά σένα «κλείνει ἡ σκηνή τοῦ κόσμου τούτου καί
ρυθμίζονται ὅλες οἱ ἐκκρεμμότητες μέ μιά γαλήνια δικαιοσύνη,
ἐκεῖ ὅπου ὁ Θεός θά εἶναι «τά πάντα ἐν πᾶσι». (“Εἰς ὦτα ἀκουόντων”, ποίημα “Δικαιοσύνη”, σελ. 32).
Ἔκανα μιά προσπάθεια, πολυτίμητε Ἀδελφέ καί Φίλε, μακαριστέ Ἀρχιεπίσκοπε, νά ἐκφράσω διά μέλανος καί χάρτου τά ἀνέκφραστα καί ἀνεξομολόγητα βιώματά μου. Ὅσα, δηλαδή, αἰσθάνομαι γιά τήν σεπτή Προσωπικότητά Σου, ἀλλά καί **γιά τήν μακρόχρονη καταλυτική συμπαράστασή Σου σέ ἄπειρα θέματα στό μαρτυρικό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο.** Ἴσως κάποτε νά δυνηθῶ νά Σέ σκιαγραφήσω πραγματικά, ὅπως γνωρίζω ἐν χάριτι καί ὄχι ἐν ἀ-χαριστίᾳ νά κάνω πρός ὅσους μ’ εὐεργέτησαν.
Προσωπικά, τέλος, ὡς ὑπέρ πάντας εὐεργετηθείς ὑπό σοῦ ἀείμνηστε μεγάλε Στυλιανέ, ὁμολογῶ τήν Χάριν, κηρύττω τόν Ἔλεον, οὐ κρύπτω τήν Εὐεργεσίαν, μέ τήν θερμή προσευχή καί ἱκεσία νά ἀπολαύσης, Γέροντα, τήν “ἀμοιβή”, κατά τόν πορσφιλῆ σοι ποιητή Πριγκηπονήσων Δωρόθεο -πού τόσο ἀδρά τόν περιγράφης στό Ποίημά σου “Πορτραῖτο Ἐπισκόπου”-, «ἀπό τούς κόλπους τῆς σιωπῆς τήν ἐντέλεια τοῦ Ἄρρητου»!, Σύ ὁ Γενναῖος, ὅπως ἐσημείωνες κατά τήν συνεργασία μας ἐδῶ στό Φανάρι, τήν δύσκολη νύκτα τῆς 1ης Αὐγούστου 1993: *“πού δέν λογάριασες ποτέ, ποιοί σοῦ χρωστοῦν καί πόσα. Σύ πού καθώς ξυπνοῦσες κάθε πρωϊ, δέν ἔψαχνες γι’ ἀπομεινάρια τῆς προηγούμενης μέρας, ἀλλά προκαλοῦσες ἐκ νέου τόν ἥλιο σέ μονομαχία χωρίς προηγούμενα”* (Ποίημα “Ὁ Γενναῖος”, Ὑγρά Τοπία σελ. 84). Μακαρία ἡ ὁδός ἥ πορεύει σήμερον, ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, Γέροντα, ὅτι ἡτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως, τόπος εὐαγγελισμοῦ καί τόπος σαββατισμοῦ.
Στυλιανός ὁ Αὐστραλίας, ὁ γενναῖος καί ρηξικέλευθος Κρής, ὁ μέγας ἐν τοῖς Ἱεράρχαις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὁ δεινός ρήτωρ, ὁ εὐαίσθητος ποιητής, κεκοίμηται ἐν Κυρίῳ. Ἀληθῶς μυριώνυμον εὖχος σεβασμοῦ, ἀγάπης, τιμῆς, φιλίας, αἰωνίου προσευχητικῆς μνήμης.
Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀείμνηστε Γέροντα!